

Синдикално

ЛИСТ СИНДИКАТА ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ

Број 202 • новембар-децембар 2019 • Година XIX • Бесплатан примерак • www.sind-obr.org.rs

ISSN 1451-7574

- Потписан ПКУ за високо образовање
- СОС у борби против насиља
- Заједнички тематски скуп синдиката предшколаца
- Солидарност словеначких синдикалаца на делу
- Окончан маратонски штрајк хрватских просветара

У међувремену

Пише: **Валентина Илић**

Напокон! После више од четири године упорне борбе и муко-трпних преговора 25. новембра је потписан ПКУ

за високо образовање. Објављен је у Службеном гласнику и ступа на снагу 14. децембра 2019. године. Резултат је компромиса, јер да није тако, не би био потписан. Прихватили смо да важи годину дана и да одустанемо од јубиларне награде за 35 година стажа, али остаје накнада председницима синдикалних организација и отпремнина за одлазак у пензију у висини три просечне зараде. Текст ПКУ смо одмах проследили нашим председницима у високом образовању и поставили на сајт, са прецизним објашњењем и упутством о процедурама за остваривање права из ПКУ. Сматрам да смо у последњих десетак бројева веома детаљно обавештавали јавност о току преговора, опструкцијама и невероватним примедбама надлежних министарстава, да сви добро знају све о ПКУ и да није потребно поново се подсећати мучних детаља.

Поред ПКУ за високо образовање, закључен је и ПКУ за студентски стандард. Истог дана, када је у ресорном министарству одржан састанак са синдикатима и прихваћен текст ПКУ за наредне три године, одржана је седница Одбора делатности ученичког и студентског стандарда, о којој детаљније пишемо у овом броју.

На позив председнице Градског одбора образовања Новог Пазара, Селме Делимеђац Трубљанин, присуствовали смо састанку локалних власти са представницима нашег одбора у Скупштини општине Нови Пазар. Кључни резулта-

ти састанка су у спремности градоначелника да реши све проблеме које су наши представници навели као акутне, а који се, пре свега, односе на решавање исплате путних трошкова, исплате солидарне помоћи, финансирања стручног усавршавања итд. Колегиница Селма и други представници наших организација су веома успешно водили састанак, а наше присуство је сигурно допринело веома позитивном ставу локалне самоуправе за хитно решавање наведених проблема.

У последње време забележени су нови случајеви насиља над запосленима у школама, па је ово била тема састанка код министра просвете Младена Шарчевића, а неколико дана касније и код премијерке Ане Брнабић, која је позвала репрезентативне синдикате просвете, министре у Влади и представнике невладиних организација. Укратко, договорено је да Радна група, која је тим поводом формирана, предузме низ активности у циљу спречавања вршњачког насиља, насиља над запосленима и дигиталног насиља.

У сарадњи са Социјално - економским саветом Града Суботице и Градским одбором образовања Суботице, 27. новембра је одржан други Округли сто на тему дуалног образовања: "Како ефикасније повезивању стручног образовања и привреде", на којем су узели учешће представници градске управе, Регионалне привредне коморе, Националне службе запошљавања, регионалне организације за развој предузетништва, Покрајинског секретаријата за образовање, начелници школских управа, директори средњих стручних школа из више региона, привредних организација и други.

Викенд од 29. новембра до 1. децембра био је радни, јер смо организовали семинар за председнике синдикалних

организација Мачванског округа. У присуству више од 20 учесника из Шапца, Лознице, Љубовије, Владимираца, Коцељеве, по први пут окупљених на једном месту, синдикални представници су имали прилику да се непосредно упознају са актуелним питањима синдикалног рада, најважнијим одлукама које се односе на сектор образовања и активностима синдиката. О семинару у Крупњу више пишемо у овом броју.

Почетком новембра, у студијској посети СОС и земунској ОШ "Бранко Пешић" била је делегација Синдиката образовања, науке и културе SVIZ из Словеније. То је била прилика да Школи уруче новац, који су током добровољне акције њихови чланови прикупили за куповину основних наставних потрепштина. За месец дана акције прикупљено је 6.008 евра. Према речима представника SVIZ, скроман износ, али за потребе ове школе свакако значајан.

У организацији сва три репрезентативна синдиката запослених у предшколским установама, 28. новембра, у просторијама СССС одржана је тематска расправа "Иницијално образовање васпитног особља - како да могућност постане обавеза". Са овог скупа, којем су присуствовали представници Министарства просвете, МДУЛС и представници Актива директора предшколских установа и струковних удружења, упућен је премијерки и надлежним министрима допис са предлогом решења проблема, који у целости објављујемо.

Средином децембра, традиционално смо присуствовали седници, последњој у овој години, Покрајинског одбора СОНК у Новом Саду.

Најактуелнија информација у овом тренутку је сигурно састанак репрезентативних синдиката, одржан пре неколико дана, на којем су разматране заједничке активности у наредном периоду. Идеја је да се средином марта синдикати огласе заједничком акцијом поводом све већег насиља над запосленима у школама, о чему ће органи синдиката већ донети одговарајуће одлуке у наредном периоду.

И на крају, али не мање важно, користим ову прилику да подсетим све председнике синдикалних организација, који то до сада нису учинили, да нам што пре доставе табеле са подацима о чланству. Процес ажурирања базе података је почео крајем септембра и задатак председника синдикалних организација је био да попуне табелу (excel) и доставе је на нашу е-mail адресу. У новембру смо на нашем сајту поставили поменућу табелу и допис са упутством за попуњавање. До сада смо добили табеле из тек нешто више од 200 организација и остао је још велики број који није доставио, те вас још једном подсећамо да то урадите.

Члановима Синдиката образовања Србије и свим запосленима у просвети желимо срећну Нову 2020. годину, добро здравље, пуно среће и љубави.

Потписан ПКУ за високо образовање

Пише: **Николина Маљковић**

После дугих и мукотрпних преговора о којима је и детаљно писано у претходним бројевима "Синдикалног пера", коначно је потписан и објављен Посебан колективни уговор за високо образовање у "Сл.гласнику" бр. 86. од 6. децембра 2019. године. Велике заслуге, свакако, припадају Синдикату образовања Србије и председници Валентини Илић, која је својом упорношћу и великим ангажовањем допринела да овај документ коначно буде потписан, што је посебно истакао и министар Младен Шарчевић на дан потписивања Уговора. Посебан колективни уговор за високо образовање ступио је на снагу већ 14. децембра и примењиваће се једну годину, од дана ступања на снагу.

Шта ПКУ доноси?

Посебним колективним уговором за високо образовање уређују се: права, обавезе и одговорности из рада и по основу рада запослених у високошколским установама чији је оснивач Република Србија, односно аутономна покрајина, којима се средства за плате обезбеђују у буџету Републике Србије. Послодавац у смислу Уговора је установа, а општим актом код послодавца могу се утврдити и већа права запослених од права утврђених Уговором, као и друга права која нису утврђена Уговором у складу са Законом. Дакле, високошколске установе које имају на снази важеће правилнике о раду, који прописују већа права од овог уговора, могу и даље да примењују своја општа акта, али уколико општа акта прописују неповољнија права у односу на овај уговор, примениће се повољније право за запослене.

Наставно особље заснива радни однос у установи по поступку у складу са одредбама Закона о високом образовању, а ненаставно особље заснива радни однос у складу са законом којим се уређује рад.

Одсуство с посла

Посебним колективним уговором утврђени су критеријуми за увећање законског минимума годишњег одмора од 20 дана и то по основу доприноса на раду, услова рада, радног искуства, образовања и оспособљености за рад, као и других критеријумима. Годишњи одмор по свим утврђеним критеријумима не може трајати дуже од 35 дана, док је Законом о раду ово право ограничено на 30 дана. Запослени имају право и на плаћено одсуство са рада до седам (7) радних дана у случају: склапања брака - пет (5) радних дана, порођаја супруге - пет (5) радних дана, теже болести члана уже породице - пет (5) радних дана, заштите од отклањања штетних последица у домаћинству проузрокованим елементарном непогодом - пет (5) радних дана, селидбе сопственог домаћинства на подручју истог места - два (2) радна дана, селидбе сопственог домаћинства из једног у друго насељено место - три (3) радна дана, полагања стручног или другог испита - од један (1) до пет (5) радних дана у зависности од трајања полагања испита, учествовања на синдикалним активностима (сусретима, семинарима, програмима образовања и сл.) - седам (7) радних дана. Поред права на плаћено одсуство по наведеним основима, запослени има право на плаћено одсуство и у случају: смрти члана уже породице - пет (5) радних дана и добровољног давања крви - два (2) узастопна дана, рачунајући и дан давања крви. Послодавац може запосленом да омогући и право на неплаћено одсуство, уколико не ремети процес рада у следећим случајевима: дошколовања - од 30 дана до једне године, учешћа у научноистраживачком, односно уметничком истраживачком пројекту - до окончања пројекта и израде докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта - до годину дана.

Отпремнина

Право запослених, које је значајно повољније у односу на Закон о раду, јесте право на отпремнину при престанку радног односа ради коришћења права на пензију. Запослени који одлазе у пензију након ступања на снагу овог уговора ће уместо са две просечне плате у установи, одлазити у пензију са три просечне плате по запосленом код послодавца, односно три просечне зараде по запосленом исплаћене у Републици Србији, ако је то за запосленог повољније. Овим уговором прописано је и право запослених на солидарну помоћ у случајевима: настанка трајне тешке инвалидности у висини две просечне плате, једном у току календарске године; привремене спречености за рад услед болести или повреде на раду дуже од три месеца у висини једне просечне плате једном у току календарске године; набавке медицинских помагала, хируршких интервенција и набавке лекова ван позитивне здравствене листе у висини једне просечне плате једном у току календарске године.

Јубиларне награде

Такође, једно од права које запослени добијају овим уговором, јесте право на јубиларну награду када наврше 10, 20 или 30 година рада оствареног у радном односу у износу: пола просечне плате - за 10 година рада; једне просечне плате - за 20 година рада и једне ипо просечне плате - за 30 година рада. Важно је напоменути да сви запослени, који су у овој години навршили 10, 20 или 30 година рада оствареног у радном односу, остварују право на исплату јубиларне награде имајући у виду да је ПКУ за високо образовање ступио на снагу дана 14. децембра. Под просечном платом сматра се просечна плата по запосленом у установи у претходном месецу у односу на месец исплате солидарне

/Наставак на 4. страни/

/Наставак са 3. стране/

помоћи или јубиларне награде, односно просечна плата у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику у моменту исплате солидарне помоћи или јубиларне награде, ако је то повољније за запосленог.

Вишак запослених

Овај уговор је прописао и јасан поступак, као и критеријуме за проглашавање вишка запослених. Програм решавања вишка запослених доноси орган управљања установе, уз претходно прибављено мишљење репрезентативног синдиката у установи. Одређивање запосленог, коме се по основу вишка запослених отказује уговор о раду, обавља послодавац на предлог комисије коју чине три члана именована од органа управљања установе, а на предлог репрезентативног синдиката у установи. Два члана такве комисије представљају наставно особље, а један ненаставно. Утврђивање запослених за чијим радом је престала потреба на истом радном месту, обавља се на основу следећих критеријума: рада оствареног у радном односу; образовања и оспособљености за рад; резултата рада; имовног стања; здравственог стања и броја малолетне деце на редовном школовању запосленог.

Такође, овим ПКУ је прописано којим категоријама запослених ("заштићене категорије") не може престати радни однос без њихове сагласности по основу технолошког вишка, и то: запосленој за време трудноће или са дететом до две године старости; запосленом самохраном родитељу; запосленом - родитељу деце са инвалидитетом са статусом "родитељ неговатељ"; ако оба брачна друга раде у ис-

тој установи, једном од брачних другова; запосленом мушкарцу који има најмање 35 година стажа осигурања а запосленој жени која има најмање 30 година стажа осигурања, без њихове сагласности, под условом да не испуњава један од услова за пензију.

Синдикат

Послодавац је у складу са одредбама ПКУ дужан да обезбеди репрезентативној синдикалној организацији установе услове за рад, као и да представнику репрезентативног синдиката омогући присуствовање седницама органа управљања и стручних органа у установи, па је у том смислу дужан да репрезентативном синдикату доставља позив са материјалом за наведене седнице.

Једно од права за које се током преговора за закључивање ПКУ борио Синдикат образовања Србије јесте и право синдикалних представника на увећању зараду и изборио се да представници репрезентативних синдика-

та, потписника ПКУ, имају право на увећању плату 12 одсто у синдикалним организацијама, где је учлањено више од 50 одсто запослених. Уколико синдикална организација окупља мање од наведеног броја запослених, председник синдикалне организације има право на сразмерно увећању месечну плату до 12%.

Трајање ПКУ

Важно је напоменути да ће овај ПКУ бити у примени само годину дана од ступања на снагу, јер се очекује примена законских прописа који уређују финансирање високог образовања, те ће од истих зависити и одређена права запослених која гарантује ПКУ за високо образовање. Свакако, боље је да и запослени у високом образовању уживају одређена права која до тада гарантује колективни уговор, него да остану ускраћени за права која уживају запослени у основним, средњим школама и студентском стандарду.

Ускоро ПКУ за ученички и студентски стандард

Пише: **Миодраг Камперелић**

Седница Одбора делатности ученичког и студентског стандарда одржана је 19. новембра у Београду. Седници је присуствовала и начелница одељења за ову делатност Марина Хасановић из МПНТР.

Верификовани су мандати новој чланици Одбора делатности Драгани Кресоји и новоизабраном члану Републичког одбора Милошу Касалици. Потом је председник Одбора Данијел Ђорђевић у извештају о раду у протеклом периоду образложио захтеве Синдиката према ресорном министарству и Влади, који се односе, пре свега, на изједначавање цене рада у делатности студентског стандарда са ценом рада у основном и средњем образовању и ученичком

стандарду, као и на повећање, односно усаглашавање коефицијената у свим студентским центрима. Посебно су истакнути проблеми са зарадама, јер више од 70 одсто запослених приима минималца.

Марина Хасановић је указала да Министарство није било за различито повећавање цене рада у претходном периоду, које је и довело до разлике у цени рада и додала да ће се увођењем платних разреда исправити ова неправда. Она је рекла да се зараде у просвети могу уредити под условом да минимална зарада буде најнижи платни разред. За такво нешто је потребно много новца, који Министарство финансија није могло да обезбеди, па је зато и одложена примена платних разреда.

Данијел Ђорђевић је указао на велике тешкоће у раду установа због

Уредбе о забрани запошљавања, на одлив кадрова, нарочито куvara. Иако је било најава да ће Уредба бити укинута још ништа није сигурно.

Марина Хасановић је још рекла да Министарство планира још два састанка у вези са израдом правилника за ученичке домове и студентске центре и да они не представљају ограничење, већ да су афирмативни.

Сигурно најважнија информација је да је у ресорном министарству истог дана усвојен ПКУ за студентски стандард за наредне три године и да се ускоро очекује његово потписивање.

У плану активности Одбора у наредном периоду остају приоритетни захтеви за изједначавање цене рада, повећање коефицијената и укидање Уредбе о забрани запошљавања.

Предшколци: Од могућности до обавезе

Пише: **Р. С. П.**

У просторијама ССС Србије 28. новембра је одржана тематска расправа: "Иницијално образовање васпитног особља - како да могућност постане обавеза", коју су заједнички организовала сва три репрезентативна синдиката запослених у предшколским установама. Како би и носиоци власти били боље информисани о суштинским потребама запослених у овој делатности са скупа су синдикалци упутили заједничку информацију премијерки Ани Брнабић, председници Радне групе за предшколско васпитање и образовање Јовани Радоњић, министру просвете Младену Шарчевићу, министру управе Бранку Ружићу и министру финансија Синиши Малом, коју преносимо у изворном облику и без редакцијске опреме.

У организацији сва три репрезентативна синдиката запослених у предшколским установама, 28. 11. 2019. године, у просторијама ССС Србије (Камена сала) одржана је тематска расправа "Иницијално образовање васпитног особља - како да могућност постане обавеза".

Састанак је почео у 14 часова, а преко 100 присуних из целе Србије говори да за тему постоји велико интетесовање и потреба решавања постојећих проблема који су у пракси ескалирали након 2014. године доношењем Закона о привременом утврђивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава ("Службени гласник РС"; бр. 116/2014).

Овом скупу су присуствовали и узели учешће у дискусији: Анамарија Вичек, државни секретар у Министарству про-

свете, науке и технолошког развоја (даље МПНТР), Милан Пашић, помоћник министара просвете за предшколско и основно образовање, Бојан Тубић, помоћник министра просвете за високо образовање и Љиљана Маролт, Група за послове предшколског васпитања и образовања, Вања Милутиновић, Јасмина Буали Станојковић, испред Актива директора предшколских установа, представнице Сектора за управљање људским ресурсима МДУЛС Александра Бранковић и Марија Сузић, председница Скупштине удружења васпитача Србије Љиљана Тодоровић, председница Струковног удружења медицинских сестара предшколских установа Србије Јадранка Спасић, председница Удружења васпитача Београда Љиљана Драгутиновић, као и представници Самосталног синдиката предшколских радника и Одбора предшколских установа ГСПРС НЕЗАВИСНОСТ.

Присутни су указали на постојеће проблеме у пракси.

1. Различито третирање зарада запослених након дошколовања у локалним самоуправама у Србији (негде се признаје одговарајући коефицијент, а негде не-проблем се увећава након 2014.)

Предлог решавања:

Измена и допуна Закона о основама система образовања и васпитања, предлаже се промена чл. 141." Послове васпитача у предшколској установи обавља лице са стеченим одговарајућим високим образовањем на студијама другог степена (члан 140. став 1. овог закона) или лица која су испуњавала услове у погледу степена и врсте образовања по прописима који су важили приликом

пријема у радни однос" (у складу са чл. 206 овог закона). Реализација МПНТР

- Измена Колективног уговора у делу зараде. Реализација надлежна министарства и синдикати

- Појачан инспекцијски надзор по питању постојеће законске регулативе, обавезујућа упутства од министарства просвете (приоритет при пријему у радни однос, обавезност измене уговора о раду васпитача који прелазе на виши ниво образовања дошколовањем...) Реализација МПНТР и Министарство финансија.

2. Неиздавање диплома од стране појединих високошколских установа.

Предлог решења:

Бојан Тубић је преузео на себе решавање овог проблема уз информацију да се на овом проблему већ ради и да ће у наредних месец дана бити издат већи број диплома. Реализација: МПНТР, Заједница педагошког факултета и заједнице струковних школа

3. Умањење коефицијента након ступања на снагу НОКС-а за оне који су то право већ остварили

Предлог решења:

Задржавање стеченог права на основу Закона о високом образовању члан 149. Реализација МПНТР

4. Незадовољство запослених што се за обављање истог посла у пракси исплаћује различита зарада

Предлог решења:

Признавање коефицијента свим васпитачима након 30-35 година стажа.

Молимо Министарство просвете као ресорно министарство да уложи максималан напор да се што хитније реше проблеми.

СОС и Канцеларија за КиМ постигли договор

Пише: **М. Камперелић**

Дугогодишњи проблем неисплаћених јубиларних награда, а сада правоснажних пресуда условио је домино-ефекат блокаде рачуна школа у јужној покрајини. То је био разлог да на нашу иницијативу 23. октобра буде одржан је састанак у Канцеларији за Косово и Метохију.

Састанку су присуствовали: председница СОС Валентина Илић, председник ССС КиМ Зоран Јефтић, председник ПО образовања Зоран Дробњаковић, правна саветница Николина Маљковић, секретар Канцеларије Слађана Марковић и сарадница Ружица Милић.

Кључни проблеми у 104 наше школе су све мање деце на свим нивоима образовања, стручна незаступљеност, ненаменско усмеравање новца из буџета Србије у локалним самоуправама, као и многобројни проблеми настали као одраз политичких и демографских прилика.

Након дугогодишњих покушаја да комуникација између Канцеларије и Син-

диката буде успостављена, направили смо основ будуће сарадње и пронашли адекватну особу задужену за образовање, која је на себе преузела задатак да окупи представнике свих школа у решавању проблема примене ПКУ, проблема са превозом запослених и ђака, као и проблема са неисплаћеним јубиларним наградама и измиривањем рачуна школа, како би биле избегнуте блока-

де, али и покривени материјални трошкови.

Закључено је да је реч о 68 милиона динара за 2019. годину, те ће СОС и Канцеларија за КиМ предузети заједничке активности према надлежним у обезбеђењу новца у локалним самоуправама за остваривање права запослених.

Одговоран приступ и системска решења

Пише: Р.С.П

Синдикат образовања Србије није и неће да ћути пред насиљем, којег има, сведоци смо томе, у српским образовним установама, како оног вршњачког, тако и ученичког, а и родитељског према запосленима у образовању. Министар просвете тврди да насиље није у порасту, већ да је оно постало транспарентније, а репрезентативни синдикати су се заједничком акцијом потрудили да се изналажење превентиве за такве инциденте подигне на виши ниво. Било - како било, о насиљу и заштити деце и наставника током новембра је било много више речи на састанцима у Министарству и код председнице Владе.

Саопштење синдиката и МПНТР

Министарство просвете и репрезентативни синдикати су се после састанка, на којем су синдикати указали на недавне инциденте у којима су запослени у образовном систему били изложени нападима, 5. новембра издали саопштење, као заједнички став Министарства и синдиката о насиљу у образовању:

Министар просвете науке и технолошког развоја Младен Шарчевић разговарао је са представницима Синдиката образовања Србије, Синдиката радника у просвети Србије (СРПС) и ГСПРС НЕЗАВИСНОСТ о унапређивању мера за превентивно и интервентно реаговање на различите појаве насиља.

“Изузетно нам је драго што синдикати показују интересовање и желе да дају свој допринос унапређивању заштите од насиља у образовном систему. Министарство је отворено за сарадњу са представницима синдиката у циљу унапређивања мера за превентивно и интервентно реаговање на различите појаве насиља. Заступајући интересе свих запослених, синдикати

су заједно са министарством у обавези да раде на оснаживању професионалне улоге наставника и стручних сарадника”, истакао је министар Шарчевић.

Министарство просвете је учинило видљивим насиље, инсистирајући на поштовању процедура и пријављивању. Школе ревносније пријављују ситуације насиља, али и друге ризичне и небезбедне ситуације. Од велике важности је праћење ситуација и пружање подршке школама у примени процедура. МПНТР је још 2011. године је увело СОС телефон за пријаву насиља у школама. Овај број је намењен деци/ученицима, родитељима, запосленима у образовним установама, као и онима којима је потребна додатна помоћ у решавању проблема насиља и онима који се на различите начине баве питањем превенције насиља.

Анализирајући податке са терена, не може се говорити о порасту појаве

насиља у школама, већ о његовој видљивости и препознавању. Добром организацијом образовно-васпитног рада могућа је превенција многобројних ситуација. Директор школе је најодговорнија особа, која се стара о реализацији годишњег плана рада, чији је саставни део годишњи програм заштите од насиља. Поред васпитних активности важан део превенције обухвата и обезбеђивање сигурног физичког окружења, као и добра организација и реализација плана дежурстава. Како би се постигла пуна заштита од насиља неопходно је да сви поступају у складу са својим обавезама како колективно, тако и индивидуално.

Вршњачко насиље је комплексан психолошки и друштвени феномен, који се не може успешно и дугорочно решавати без интерсекторске сарадње и доследне примене прописа.

“Неопходна је сарадња образовног система, система социјалне заштите, здравственог система, полиције и тужилаштва. Наш задатак је да утичемо на родитеље да буду одговорни, као и да им пружимо подршку у примени адекватних васпитних стилова. Подршку породици морају да пруже и обезбеде и други системи. Законом о основама система образовања и васпитања прописана је одговорност родитеља за сарадњу са школом, али и казнене одредбе, уколико та сарадња изостане”, нагласио је министар Шарчевић.

Представници три репрезентативна синдиката су указали на све чешћу појаву насиља над запосленима и тражили да се стриктно поштују закони, оснажи рад педагога и психолога, тимова за заштиту као и секретара школе, али и општинских савета родитеља и препознавање њихове улоге као

кључне у превенцији насиља и креирању безбедне средине за рад запослених и учење и развој ученика, на чему Министарство континуирано ради. Значајну подршку, али и контролу рада установа обебеђују просветни саветници и просветни инспектори.

Од школске 2019/20 ангажовано је 74 спољних сарадника за заштиту од насиља. У оквиру Групе за образовање мањина, социјалну инклузију и заштиту од насиља и дискриминације врше се послови координације активности на заштити од насиља и рад СОС телефона.

Министар је оценио да је један од важних пројеката једносменска настава. У овом тренутку у 300 објеката у којима деца бораве до 17 часова постоји могућност различитих садржаја као што је фјачка задруга, спорт, култура.

“Уколико се деци понуди учешће у разноврсним квалитетним активностима ви истовремено каналишете њихово понашање и превенирате појаву насилног, агресивног и ризичног понашања” закључује министар Шарчевић.

Улога медија је од посебне важности. Уместо сензационалистичког извештавања о појединачним ситуацијама у којима се често не води рачуна о заштити информација о малолетницима и приватности, медији могу бити значајан ресурс у спровођењу превентивних кампања, едукацији шире јавности и васпитног утицаја на младе, квалитетном понудом образовних програма и емисија.

Саопштење СОС

Само четири дана касније, 9. новембра, Синдикат образовања се огласио новим саопштењем реагујући на новозабележени инцидент:

Последњи објављени догађај насиља над запосленим у школи, покренула је лавину интересовања медија и неких синдиката. Свесни смо да кључ овог проблема лежи много дубље - од тешке социјално-економске ситуације, позиције породице, немара локалне самоуправе и институција социјалне заштите, полиције и тужилаштва. Дакле, оно што су појединачни случајеви у медијима, спроводи се над запосленима од стране ученика, родитеља и директора већ дужи низ година. Наш синдикат је на седници Председништва 25. октобра 2019. године дао предлог да позове и окупи остале синдикате како би се скренула пажња јавности и надлежних о овом проблему.

На састанку у министарству просвете инсистирали смо на спровођењу законских одређби дефинисаних ЗОСОВ-ом, као и правилницима о спречавању насиља, укључивањем и повезивањем свих карика у образовном систему и заштити свих. Чињеница

је да сваки случај насиља има своју генезу и задатак директора је, као најодговорнијих, да процедуру спроведу до краја, да укључе све механизме које им закон прописује. Тражили смо одговорност свих, и директора и секретара, као и да појединачни случајеви буду пример ажурности система, а не само медија.

Састанак са премијерком

На позив премијерке Ане Брнабић је 29. новембра одржан је састанак у склопу Међународне конвенције за борбу против насиља. Састанку у Влади Републике Србије поред представника четири репрезентативна синдиката, присуствовали су и представници невладиних организација, UNICEF и министри у Влади Младен Шарчевић, Златибор Лончар, Зорана Михајловић, Вања Удовичић, Нела Кубуровић, Небојша Стефановић, као и представници Министарства за рад и Министарства управе и локалне самоуправе.

С обзиром на то да су недељу дана раније у свим европским градовима одржани протести на тему насиља, а само у Паризу је изашло 50 хиљада

жена, премијерка је отворила скуп речима да је професионализација образовања кључни фактор и да се мора очувати углед професије. Представник Фондације Јурић је указао да је, поред упорног инсистирања до коначног ступања на снагу новог закона (Тијанин закон) о доживотној казни за починиоце убиства деце и трудница, ова фондација кроз 250 радионица по образовним установама, кроз интегрисан приступ младима, спроводила мере праћења и спречавања насиља. Представници UNICEF су инсистирали на раду на менталном здрављу, стандардизацији индикатора насиља, контроли медија о женама, са акцентом на дигиталном насиљу.

Синдикат образовања Србије је заступао ставове да се одредбе члана 110. (који се односи на спречавање дискриминације), члана 111. (спречавање насиља, злостављања и занемаривања, као и члана 112. (нарушавање угледа части и достојанства) ЗОСОВ, морају спроводити кроз сва три наведена нивоа насиља; да се морају укључити у рад сви фактори друштва, од породице, центара за социјални рад и полиције до судства, али да је, пре свега, апеловано на медије

за мање ријалити програма и сензација о насиљу. Ако је ЗОСОВ дефинисао улогу свих фактора у образовном систему, онда га треба и спроводити, од предшколског до високог образовања, праћењем генезе насилника и жртве, а највећу одговорност имају директори установа који већину случајева стављају “под тепих”.

Премијерка је на крају закључила да ће се Интересорна радна група, формирана прошле године, уз допуну чланова представницима синдиката, удружења родитеља и Владе фокусирати на три кључне теме: вршњачко насиље, насиље према запосленима и дигитално насиље. Систем рада ће подразумевати решавање два - три појединачна случаја, како би био пронађен модус за решавање свих осталих.

Мачвански округ на окупу

Пише: **Борка Вишнић**

Председници синдикалних организација СОС из Мачванског округа окупили су се на семинару, који је, од 29. новембра до 1. децембра, одржан у хотелу "Гранд" у Крупњу. По први пут окупљени на једном месту, синдикални представници су имали прилику да се непосредно упознају са актуелним питањима синдикалног рада, најважнијим одлукама које се односе на сектор образовања и активностима синдиката.

Учесницима се обратила председница СОС известивши, између осталог, о поводу и резултатима састанка са премијерком Аном Брнабић у заједничкој борби против насиља у школама. Такође, она је истакла најважније активности у раду Синдиката у протеклом периоду, као и проблеме у вези са застојем у примени платних група и разреда и неодговарајућим положајем запослених у образовању, од којих ће многи након повећања минималне цене рада бити сврстани по плати у ту категорију. Велики број запослених на одређено време у образовању је огроман проблем, за који се очекује да буде решен укидањем забране запошљавања у јавном сектору. Као велики успех истакла је да је најзад потписан ПКУ за високо образовање, што је посебно обрадовало и представницу Високе пољопривредне школе из Шапца.

С обзиром на то да се овакав семинар први пут организује за Мачвански округ, секретар СОС Миодраг Камперелић је учеснике упознао са основним подацима и функционисању наше организације, док је Николина Маљковић учеснике упознала са применом ПКУ и правима запослених, као и начинима остваривања тих права.

Учесници су у дискусији постављали много питања и истакли велику корист од оваквог начина рада, где се непосредно могу сазнати одговоре на питања са којима се суочавају у свакодневном раду. Посебан утисак на све

присутне оставило је представљање случаја у којем је наша чланица Нада Новаковић остварила права и одбранила достојанство као уважени професор гимназије. Она спада међу малобројне чланове Синдикалне организације у љубовијској Гимназији, али је изложила свој случај када су јој незаконито одузети часови и распоређена на рад у библиотеци. Током читавог поступка имала је квалитетну правну и људску подршку из синдиката и захваљујући томе, али и својој упорности и доследности, остварила права и поново са пуном нормом враћена на рад са ученицима одбранивши се од свих притисака којима је била изложена.

Током семинара било је речи и о другим услугама које Синдикат образовања Србије пружа својим члановима, унапређењу узајамног информисања и синдикалних активности у школи.

О раду подгрупе и распоређивању технолошких вишкова известио је Драган Митрић, представник СОС у подгрупи са седиштем у Ваљеву и истакао добру сарадњу са начелником Школске управе. Међутим, представници школа из Лознице су навели примере неодговарајућих решења због слабе комуникације, те је договорена квалитетнија будућа сарадња са свим нашим школама у Мачванском округу.

Поред тога, учесници семинара су навели примере доброг синдикалног рада, али и неодговарајућег односа директора школа којим спутавају рад синдиката. Наши представници су изложили и непромерени притисци емисара других синдиката, који чланство излажу лажним изборима и тиме умањују снагу синдикалног деловања.

Једна од тема семинара била је родна равноправност и могућности деловања синдиката на унапређењу положаја жена, као и подстицања жена за прихватање одговорних функција у синдикату. Учесници су исказали заинтересованост за учешће у раду Секције жена и формирање секције на регионалном нивоу.

СОС се састао са локалном самоуправом Новог Пазара

Пише: **М. Камперелић**

УСкупштини општине Нови Пазар одржан је 13. новембра састанак Градског одбора образовања Новог Пазара са градоначелником Нихатом Бишевцем, градском већницом задуженом за образовање Улфетом Демчовић и сарадницима. Састанку је присуствовала председница СОС Валентина Илић, секретар Миодраг Камперелић и правница СССС Меланија Петач.

Председница Градског одбора образовања Селма Делимеђац - Трубљанин је истакла најважније проблеме просветара у овој општини, међу којима су исплата путних трошкова, финансирање стручног усавршавања, исплата солидарне помоћи...

Градоначелник је том приликом рекао да је финансијска ситуација у граду била веома тешка у тренутку када је преузео ту функцију, да изузетно цени и поштује професију просветних радника и да се из године у годину повећава буџет предвиђен за образовање.

Такође, градоначелник је обећао заједнички састанак представника синдиката и директора школа, како би

благовремено била планирана средства за стручно усавршавање наставника, за путне трошкове и такмичења, акредитоване семинаре, као и за солидарну помоћ.

У дискусији су пронађена одговарајућа решења за наведене проблеме, као и механизми и процедуре у остаривању права запослених у образовању. Указано је да локална самоуправа редовно исплаћује јубиларне награде, док се исплата солидарне помоћи сервисира са повременим кашњењем, а да ће стручно усавршавање запослених у просвети, односно акредитовани семинари, бити финансирани из средстава школа и локалне самоуправе. Проблем са превозом, посебно у околним сеоским школама, биће решен после склапања новог уговора са јавним превозником, повећањем броја возила и чешћим поласцима аутобуса.

Позитиван закључак је да се води коректан социјални дијалог између социјалних партнера, као и да ће синдикат пратити реализацију договора постигнутих на састанку.

Ефикасније повезивање стручног образовања и привреде

Пише: **Б. Вишнић**

У организацији Социјално - економског савета Града Суботице 27. новембра је одржан други Округли сто дуалном образовању: "Ка ефикаснијем повезивању стручног образовања и привреде".

У раду Округлог стола су учествовали представници градске управе, Регионалне привредне коморе, Националне службе запошљавања, регионалне организације за развој предузетништва, Покрајинског секретаријата за образовање, начелници школских управа, директори средњих стручних школа из више региона, привредних организација и Синдиката образовања Србије. Организатори скупа: председник СЕС Суботице Иштван Хуђи и председник Градског одбора синдиката образовања Суботице Чедомир Барош, члан СЕС, истакли су позитивне стране повезивања привреде и стручног образовања и дуалног образовања као начина обезбеђивања потребних кадрова привреди региона у развоју, те и сигурност за запошљавања ученика.

Закон о дуалном образовању примењује се од почетка ове школске године, а у Суботици је све већи број школа и одељења укључено у његову примену. Представници Привредне коморе и Уније послодаваца су истакли нарасле обавезе које примена закона налаже послодавцима. Истовремено послодавци за узврат очекују неке бенефите, којима би се олакшало испуњавање њихових обавеза и неке облике стимулација које би могла да обезбеди локална самоуправа. Начелник Школске управе Сомбор Боривоје Станичковић је истакао позитивне стране повезивања образовања и стручне праксе, али и бојазан да део образовања који се реализује у компанијама не може да буде препуштен само њима.

Синдикат образовања Србије је преко европских институција укључен у подршку примени дуалног образовања и квалитетне стручне праксе, што је у говору истакла председница Валентина Илић. Нагласила је да синдикат у раду промовише програме који квалитетном сарадњом школа и привреде омогућавају стицање компетенција за брже запошљавање младих. Синдикат, такође, прати и положај наставника практичне наставе у средњим школама, те и да ли ће постати технолошки вишак. Исто тако, Синдикат прати положај и безбедност ученика, који се обучавају на пракси у предузећима.

О предлозима измена Закона о дуалном образовању и Закона о стручном образовању присутне је упознала правна саветница СОС Николина Маљковић, док су чланови Комисије за измене ових закона истакли проблеме уочене у примени, као и предлоге како проблеме решавати да би се закони ефикасније примењивали и више одговарали стању на терену.

Позив стручним школама да учествују у пројектима у оквиру програма "Еразмус +" и Европског социјалног фонда представила је Борка Вишнић. Позив је отворен за стручне школе и компаније, које уз партнерство са организацијама из ЕУ могу да унапреде

рад и размене искуства са другим земљама.

Представник суботичке техничке школе изразио је завалност свим послодавцима који су се укључили у дуално образовање, као и локалној самоуправи која ђацима обезбеђује стипендије, а предложио је и да обавезно осигурање ученика, такође, обезбеди локална самоуправа.

У раду Округлог стола учествовали су и представници школа из мањих општина, који су предложили прилагођавање модела дуалног образовања њиховим могућностима, с обзиром на недовољну мотивисаност послодаваца за укључивање у примену закона.

Завршен штрајк хрватских просветара

Извор: **"Семберија инфо"**

Договором Независног синдиката запослених у средњим школама, Синдиката хрватских учитеља и Владе Хрватске, постигнутим 2. децембра, завршен је штрајк у основним и средњим школама, који је трајао чак 36 дана.

Договорено је да се запосленима у образовању плате подижу у три рате: ове, идуће и 2021. године укупним растом коефицијената сложености послова за шест одсто. Тиме је Влада удовољила захтевима синдиката, који су тражили 6,11 одсто веће коефицијенте и тако одбијали све досадашње понуде које би им осигурале раст плате кроз основицу.

Повишицу ће кроз коефицијенте добити само наставно особље - учитељи, наставници и професори у основним и средњим школама - и то у три етапе према моделу 3 % одмах, 1% јун 2020. и 2% у јануару 2021. године.

Премда је у штрајку било и ненаставно особље, повећање коефицијената се на њих не односи, али су и за њих осигурани додаци на плату, што ће бити регулисано анексом гранског КУ, који ће важити до децембра 2022. године.

Осим материјалних питања, пакет договорен са синдикатима обухвата и усвајање акционог плана против насиља у школама, те промене закона о просветној инспекцији, којим се укидају анонимне пријаве.

Хрватски премијер Андреј Пленковић је тим поводом најавио да је фер да дани у штрајку буду плаћени, али не и надокнада наставе.

Председник Независног синдиката запослених у средњим школама Бранимир Михалинец поручио је да је у преговорима с Владом постигнуто компромисно решење у циљу надокнаде заостајања плата у систему образовања од 6,11 одсто.

Поклон SVIZ за децу мигранте

Пише: Б. Вишнић

У дводневној студијској посети СОС и ОШ "Бранко Пешић" у Земуну почетком новембра била је делегација словеначког Синдиката образовања, науке и културе SVIZ. То је била прилика да Школи уруче новац који су током добровољне акције њихови чланови прикупили за куповину основних наставних потрепштина.

За месец дана акције прикупљено је 6.008 евра - по речима представника SVIZ скроман износ, али за потребе ове школе свакако значајан. Због својих специфичности, ученици ове школе не купују уџбенике, књиге, свеске, оловке и друга наставна средства, већ их школа за њих обезбеђује на различите начине. Већина ђака ове школе долази из социо-економски оскудног окружења, са много ученика миграната, за које је организовано редовно образовање.

Кампања Комитета за једнакост SVIZ вођена је у светлу пројекта европских социјалних партнера - Европски комитет синдиката образовања и Европска организација послодавца у образовању за промоцију ефикасне интеграције миграната и избеглица у образовању, у којем је у последње две године као партнер учествовао и наш синдикат. Чланови SVIZ и други појединци су позитивно одговорили на ову кампању солидарности и добротинства и тиме изразили поштовање и подршку за све напоре наставника у овој школи у исто време афирмишући свест о глобалном значају синдиката - у међународном повезивању и одговорима на изазове савременог образовања и интересима очувања квалитетног јавног образовања.

По доласку у Београд петнаесто-члану делегацију SVIZ је угостио Синдикат образовања Србије, где им је добродошлицу пожелела председница Валентина Илић са сарадницима. Гости су се упознали са нашим укупним радом, посебно у вези са интеграцијом миграната у образовање, а након тога смо заједно погледали документарни

филм "Образовање без граница", у којем су сумиране студијске посете Шпанији, Србији и Белгији током реализације пројекта. У филму су истакнути, између осталог, различити приступи и рад просветних радника предшколских установа и школа са децом мигрантима.

Током посете Школи, чланове словеначке делегације примио је директор Ненад Ђирић са сарадницима, а на бројна питања гостију о начину на који је Србија осмислила и реализује образовање миграната одговарала је др

Снежана Вуковић, руководилац Одељења у Министарству просвете задужена за образовање мањина и миграната. Гости су присуствовали часовима које са много ентузијазма реализују наставници у овој школи, а заједнички је закључено да би искуства у раду са мигрантима требало поделити и са другима, те је договорена будућа сарадња са школом из Љубљане, чији ученици су углавном мигранти.

Посету је пратио и припремио извештај за словеначку телевизију дописник РТВ Словенија Боштјан Анжин.

Које земље имају најбоље ђаке

Извор: **BBC на српском**

Таци из Азије су међу најбоље оцењенима на последњем PISA тесту.

Србија је заузела 45. место на листи од 79 држава, а резултати су показали да је трећина петнаестогодишњака у земљи функционално неписмена.

Ученици из Босне и Херцеговине (62. место) и Црне Горе (52. место) су лошије ранжирани од оних из Србије. Словенија и Хрватска заузеле су 21, односно 29. место.

Које то земље, с друге стране, имају најбоље системе образовања? Међународни програм процене ученичких постигнућа - односно PISA тест - добар је индикатор за добијање одговора на то питање.

Реч је о серији глобалних тестова Организације за економску сарадњу и развој (OECD) које раде 15-годишњи ученици на сваке три године.

OECD је пре неколико дана објавио резултате рангирања теста из 2018.

Ученици из Кине бољи су од свих других земаља у све три области - читању, математици и наукама.

Рекорди

Чак 79 земаља и око 600.000 ученика учествовало је на последњем PISA истраживању, што је рекорд. OECD има 37 држава чланица, углавном развијених земаља попут Сједињених Америчких Држава, Јапана и држава Европске уније. Али све више земаља учествује у тестирању, јер власти желе да виде где су њихови ученици у односу на међународне стандарде.

Тестови који рангирају државе у односу на просечан резултат ученика у три области, постао је начин за мерење образовних стандарда. Ученици решавају задатке из стварног живота, а има и питања у којима морају да направе финансијске одлуке и покажу да знају добро да користе информације.

Једно од питања на тесту читања 2018. било је засновано на фиктивном дијалогу на форуму, а

власник фарме пилића је желео да сазна да ли је безбедно да даје аспирин једној од животиња.

Доминација Азије

Ученици из Кине најбоље су ранжирани на PISA тесту, али су учествовали само ученици из појединих региона.

Званичници те земље користили су резултате само ученика из Шангаја у истраживању 2009. и 2012. године - док су 2015. и 2018. користили податке из четири провинције.

“У овим подручјима, социјално најугроженији студенти имали су бољи резултат у читању од просека у OECD земаљама”, саопштио је Андреас Шлеишер, директор области за образовање у OECD.

Финска је била на првом месту у прва три истраживања (2000, 2003. и 2006. године), док је Сингапур био најбољи 2015.

Естонци одмах из азијата

Азијске државе су међу најбоље ранжиранима. На тренутној ранг листи су државе са тог континента на прве четири позиције. Естонија је најбоље рангирана држава ван Азије.

Ученици су тестирани и у области названој “спремност за дигитални свет”. Шлеишер каже да је мање од десет одсто ученика из OECD земаља било способно да препозна разлику између чињенице и мишљења када су читали о непознатој теми.

Међутим, изгледа да резултати, такође, указују на то да јаз у образовању између развијених земаља и земаља у развоју није тако велик као што су неки мислили.

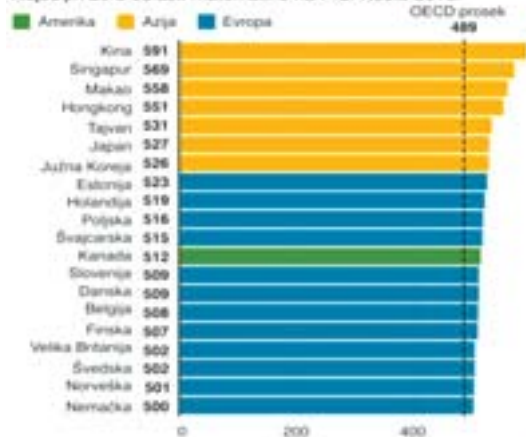
“Када поредимо земље које имају сличан резултат на PISA тесту, примања веома варирају”, рекао је.

Још један од налаза је приметна разлика у резултатима код дечака и девојчица.

Девојчице су знатно надмашиле дечаке у читању и незнатно у науци (за два поена), док су дечаци у просеку за пет поена бољи од девојчица у математици.

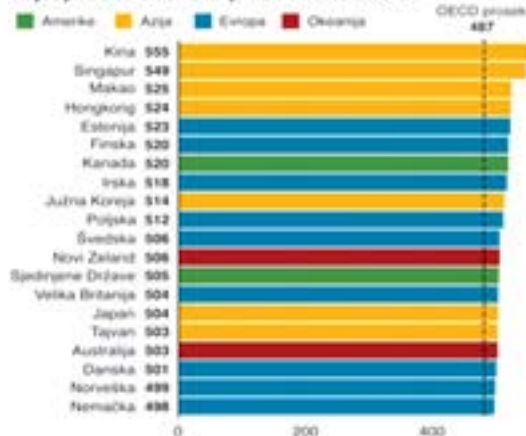
Образовни системи у Азији воде у рангирању у области математике

Најбољих 20 у области математике на PISA тесту 2018.

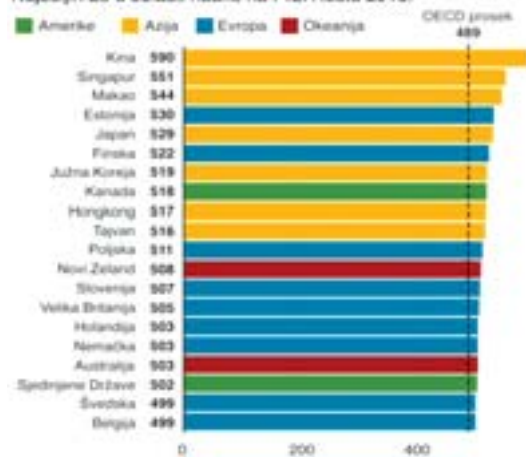
Велика Британија је међу 20 најбољих у читању

Најбољих 20 у области читања на PISA тесту 2018.

Кинески студенти воде у области науке

Најбољих 20 у области науке на PISA тесту 2018.

Синдикално перо

БОРКА ВИШНИЋ и МИОДРАГ КАМПЕРЕЛИЋ ● Телефон: (011)32-33-229 ● Тираж: 4000 ● www.sind-obr.org.rs ● E-mail: obrazovanje@sindikato.rs ● Графичка припрема: ДИМИТРИЈЕ ПАВЛОВИЋ ● Штампана: СИГНЕТА - Београд

Издавач: СИНДИКАТ ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ, Дечанска 14, 11000 Београд ● Главни уредник: ВАЛЕНТИНА ИЛИЋ ● Уредник: САША ЛУКОВИЋ ● Редакцијски колегијум:

● Уредник: ВАЛЕНТИНА ИЛИЋ ● Главни уредник: ВАЛЕНТИНА ИЛИЋ ● Год. 1, бр. 1 (2001)- - Београд : Синдикат образовања Србије, 2001- (Београд : Сигнета). - 30 цм Месечно. ISSN 1451-7574 = Синдикално перо COBISS.SR-ID 120073740

CIP - Каталогизација у публикацији Народна библиотека Србије, Београд 331.105.44(497.11)

СИНДИКАЛНО перо : лист Синдиката образовања Србије / главни уредник Валентина Илић. - Год. 1, бр. 1 (2001)- - Београд : Синдикат образовања Србије, 2001- (Београд : Сигнета). - 30 цм Месечно. ISSN 1451-7574 = Синдикално перо COBISS.SR-ID 120073740

Дом ученика "Срећно" - Ћуприја

них, основана је 22. октобра ове године у циљу побољшања услова рада запослених и остварења њихових синдикалних права. За председника Синдикалне организације једногласно је изабрана Марина Честић-Живковић, за секретара Даница Попадић, а за благајника Стефан Митровић.

Надамо се да ће изабрано руководство Синдикалне организације Синдиката образовања Србије оправдати укаzano им поверење, да ће радити на заштити права радника и да ће остварити добру сарадњу са директорком Дома ученика Татјаном Милојевић.

МАРИНА ЧЕСТИЋ-ЖИВКОВИЋ

Дом ученика средњих школа "Срећно" у Ћуприји је 1973. године изградио рудник мрког угља "Рембас" Ресавица, како би се омогућило што лакше школовање деце рудара. Од 2009. године Дом прелази у надлежност Министарства просвете, када је реновиран и отворен за децу са територије целе Србије која похађају неку од средњих школа у Ћуприји.

Дом располаже са 26 комфорних соба, већином четворокреветних за смештај 53 девојчице и 50 дечака, што укупно броји 103 корисника. Дом поседује модерно опремљену кухињу по најновијим стандардима, три учионице, библиотеку, ТВ салу и клуб за ученике.

Синдикална организација Синдиката образовања Србије у Дому ученика средњих школа "Срећно", која броји 15 чланова од укупно 28 запосле-

Представљамо нашу чланицу

2020

Януар

пон	уто	сре	чет	пет	суб	нед	
			1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12	
13	14	15	16	17	18	19	
20	21	22	23	24	25	26	
27	28	29	30	31			

Фебруар

пон	уто	сре	чет	пет	суб	нед
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	

Март

пон	уто	сре	чет	пет	суб	нед
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Април

пон	уто	сре	чет	пет	суб	нед	
			1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12	
13	14	15	16	17	18	19	
20	21	22	23	24	25	26	
27	28	29	30				

Мај

пон	уто	сре	чет	пет	суб	нед		
						1	2	3
4	5	6	7	8	9	10		
11	12	13	14	15	16	17		
18	19	20	21	22	23	24		
25	26	27	28	29	30	31		

Јун

пон	уто	сре	чет	пет	суб	нед			
			1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14			
15	16	17	18	19	20	21			
22	23	24	25	26	27	28			
29	30								

Јул

пон	уто	сре	чет	пет	суб	нед	
			1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12	
13	14	15	16	17	18	19	
20	21	22	23	24	25	26	
27	28	29	30	31			

Август

пон	уто	сре	чет	пет	суб	нед
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Септембар

пон	уто	сре	чет	пет	суб	нед		
			1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13		
14	15	16	17	18	19	20		
21	22	23	24	25	26	27		
28	29	30						

Октобар

пон	уто	сре	чет	пет	суб	нед			
						1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11			
12	13	14	15	16	17	18			
19	20	21	22	23	24	25			
26	27	28	29	30	31				

Новембар

пон	уто	сре	чет	пет	суб	нед			
						1			
2	3	4	5	6	7	8			
9	10	11	12	13	14	15			
16	17	18	19	20	21	22			
23	24	25	26	27	28	29			
30									

Децембар

пон	уто	сре	чет	пет	суб	нед		
			1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13		
14	15	16	17	18	19	20		
21	22	23	24	25	26	27		
28	29	30	31					